CASMED
Asociația Obștească

PROMOVAREA ÎMBĂTRÂNIRII ACTIVE ȘI SĂNĂTOASE

Raport anual 2022

1. Introducere

Din anul 2017 Asociația Obștească „CASMED" s-a angajat în promovarea conceptului de îmbătrânire activă și sănătoasă în Republica Moldova, jucând un rol esențial în sprijinirea dezvoltării Grupurilor de Inițiativă (GI) în diferite comunități.

Raportul anual pentru anul 2022 prezintă progresele și rezultatele obținute în domeniul îmbătrânirii active și sănătoase.

Acest document oferă o privire de ansamblu asupra activităților desfășurate, obiectivelor atinse și impactului în comunitățile locale.

II. Dezvoltarea Grupurilor de Inițiativă

În anul 2022, au fost inițiate și dezvoltate 12 noi Grupuri de Inițiativă, ceea ce a adus numărul total la 47 de GI-uri active. Numărul total de membri ai acestor GI-uri a crescut de la 557 în 2021 la 694 în 2022. Compoziția genurilor rămâne în favoarea femeilor, cu 78.25% femei și 21.75% bărbați. Distribuția geografică: 8.74% din mediul urban și 91.26% din mediul rural.

Profilul ocupațional al noilor membri în GI este următorul: Gospodine (15.5%); Șomeri (1%); Pensionari (78%); Studenți (0%); În concediu de maternitate (0%); Angajați oficial (5.5%).

Vârsta medie a membrilor în GI este de 52 de ani, în timp ce vârsta medie a membrilor mai vechi în GI este de 65 de ani.

III. Activități și impact

În anul 2022, GI au desfășurat un total de 13,460 de vizite de susținere către 1,263 de persoane vârstnice și cu dizabilități vulnerabile din comunitățile lor. Cele mai frecvente activități de suport au fost: socializarea, suportul psiho-social și igiena personală, asigurarea cumpărăturilor de alimente și medicamente, pregătirea și sau distribuția meselor calde, curățenie în casă și în grădină, asigurarea schimbului buteliei de gaz, aducerea apei, tăiatul lemnelor etc.

Unele GI au aplicat terapie prin artă, ajutându-i pe seniori să descopere abilități creative noi și să prevină depresia.

În total, 109 inițiative au fost prezentate de către GI în cadrul ședințelor consiliului local în 2022, care vizau spații de întâlnire pentru GI, finanțarea inițiativelor culturale, activități de curățenie și sprijin pentru refugiați.

Războiul din Ucraina a generat o mobilizare și sprijin din partea întregii societăți, inclusiv a persoanelor vârstnice din comunități. Beneficiarii GI au oferit sprijin emoțional și material refugiaților ucraineni, contribuind la integrarea lor în comunitatea gazdă.

VI. Concluzii și Recomandări

Raportul pentru anul 2022 evidențiază o creștere semnificativă în dezvoltarea și implicarea Grupurilor de Inițiativă în comunități. Aceste grupuri au avut un impact pozitiv

asupra vieții persoanelor vârstnice și vulnerabile din zonele rurale și urbane. Pentru viitor, se recomandă continuarea sprijinului și dezvoltării acestor inițiative, promovarea participării active a persoanelor în vârstă în activități comunitare și extinderea colaborării cu autoritățile locale și organizațiile partenere.

2. Extinderea Grupurilor de Inițiativă

Începând cu 2017, CASMED a sprijinit înființarea și dezvoltarea a 30 de GI, aducând împreună 458 de persoane (83% femei și 17% bărbați). În 2021, eforturile au continuat, cu înființarea a 9 noi GI în localitățile Brînzeni, Cuconeștii Noi, Rotunda, Cepeleuti, Năvîrnеț, Taxobeni, Ciolacul Nou, Albinețul Vechi și Faleștii Noi. Aceste grupuri au adus împreună un număr de 177 de persoane (84% femei și 16% bărbați).

Vârsta medie a membrilor din aceste noi Grupuri de Inițiativă variază între 42 și 68 de ani, cu o medie generală de 53 de ani. Aceasta indică o creștere semnificativă a vârstei medii a persoanelor implicate în aceste grupuri, reflectând un interes sporit din partea persoanelor în vârstă de a se implica activ în comunitate.

Procesul de înființare a Grupurilor de Inițiativă în 2021 a fost influențat semnificativ de pandemie. Multe dintre întâlnirile inițiale au fost amânate sau reprogramate în mod repetat, din cauza restricțiilor și a temerilor legate de infecție. Cu toate acestea, perseverența și dorința de implicare a membrilor au depășit obstacolele, facilitând în cele din urmă înființarea acestor noi GI.

3. Obiective și Rezultate

3.1. Obiectivele pentru anul 2021:

- Creșterea numărului de membri ai grupurilor de inițiativă.
- Implicarea activă a persoanelor vârstnice în procesul decizional local.

- Consolidarea rolului grupurilor de inițiativă ca actori în mobilizarea comunității și apărarea drepturilor persoanelor vârstnice și cu dizabilități.
- Menținerea legăturii și sprijinul acordat persoanelor vulnerabile din comunitate.

3.2. Rezultate obținute:

- Recunoașterea grupurilor de inițiativă ca factori importanți în comunitate.
- Implicarea activă în planificarea și luarea deciziilor la nivel local.
- Mobilizarea resurselor și atragerea de fonduri pentru proiecte comunitare.
- Participarea și contribuția grupurilor de inițiativă la evenimente și inițiative locale.
- Inspirarea altor comunități prin exemplele de succes ale grupurilor de inițiativă.
- Evaluarea Dezvoltării Instituționale a grupurilor de inițiativă

Extinderea numărului de grupuri de inițiativă a generat schimbări semnificative în comunități. Aceste grupuri au fost recunoscute de autoritățile publice locale ca actori relevanți în procesele decizionale și au atras resurse pentru comunitate prin parteneriate și inițiative.

4. Dezvoltarea Instituțională a Grupurilor de Inițiativă

La sfârșitul anului 2021, am realizat o analiză a dezvoltării instituționale a grupurilor de inițiativă, concentrându-ne pe aspecte precum organizarea grupului, distribuția rolurilor, comunicarea, luarea deciziilor și gestionarea resurselor. Acest exercițiu ne-a oferit o privire mai clară asupra progresului fiecărui GI și ne-a ghidat în planificarea viitoarelor activități de sprijin și formare.

Rezultatele obținute permit încadrarea grupului întru-unul dintre cele 4 stadii de dezvoltare: început, creștere, consolidare și maturitate.

Figura 1. Dinamica dezvoltării grupului

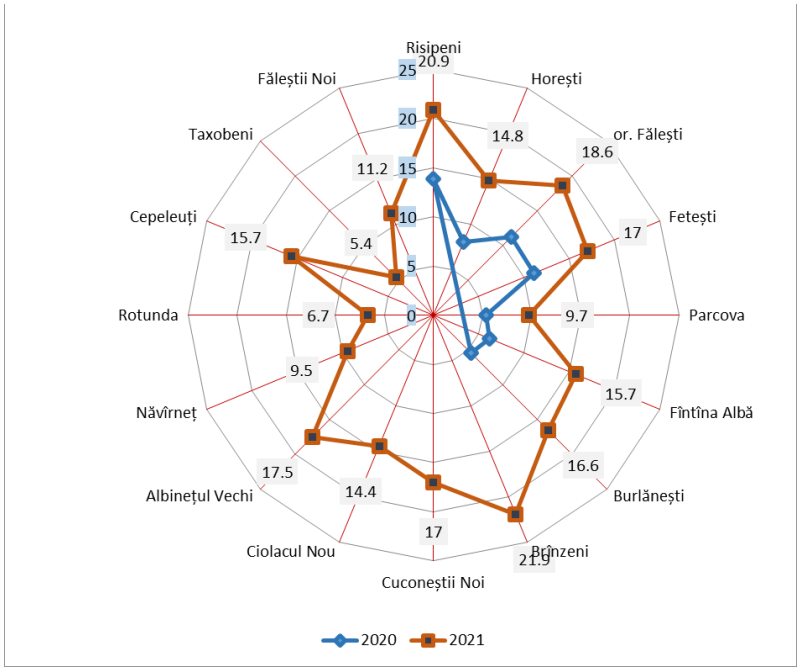

Prin analiza comparativă a datelor din Figura 1. Dinamica dezvoltării instituționale a grupurilor, s-au observat următoarele tendințe în evoluția grupurilor:

Etapa 1 (Început): GI din Rotunda, Parcova, Fălești Noi și Taxobeni.

Etapa 2 (Creștere): GI din Cepeleuți, Navarnet, Ciolacul Nou, Horești, Fîntîna Albă, Burlănești, Cuconeștii Noi, Fetești.

Etapa 3 (Consolidare): GI din Albinețul Vechi, Fălești, Brînzeni și Risipeni.

5. Rețeaua Națională a Seniorilor Activi din Moldova

- **Extinderea Rețelei**

Rețeaua Națională a Seniorilor Activi din Moldova (RNSAM) a înregistrat realizări frumoase în cursul anului. Și-a extins numărul de membri cuprinzând 15 membri, comparativ cu 13 în anul precedent. În plus, s-a dezvoltat un kit de documente pentru o funcționare mai simplă și eficientă, sporind coeziunea și eficacitatea rețelei. Aceste măsuri au contribuit la consolidarea relațiilor dintre membri, crescând vizibilitatea și încrederea rețelei la nivel regional, național și internațional.

- **Dezvoltarea individuală a seniorilor**

Membrii RNSAM au dobândit abilități și competențe noi, incluzând competențe digitale, de comunicare și de promovare. Au învățat să recunoască și să gestioneze stările depresive și să integreze perspectiva de gen. Această dezvoltare personală a dus la creșterea stimei de sine și a încrederii în sine a seniorilor, sprijinindu-i să devină voci mai vocale în comunitate.

- **Participarea activă în spațiul public**

Prin intermediul activităților susținute de CASMED, membrii RNSAM au dobândit încredere și curaj pentru a-și exprima punctul de vedere în spațiul public. Aceștia au participat la întâlniri publice cu reprezentanți ai delegației UE, politicieni și au avut prezentări la emisiuni TV și radio. Aceste experiențe le-au crescut încrederea într-un viitor mai bun.

- **Dezvoltare de competențe și schimb de experiență**

Un program complex de consolidare a capacităților a fost oferit membrilor RNSAM, acoperind domenii precum managementul rețelei, comunicarea, vizibilitatea, depresia și implicarea comunității. Acest program de formare a dezvoltat noi competențe și abilități, consolidând schimbul de experiență și bune practici.

„Ca rețea, suntem la început și nu ne este ușor. Am învățat multe până acum și mai avem multe de învățat și de făcut. Am fost scoși din zona noastră de confort și suntem fericiți să fim utili și să aducem unele îmbunătățiri în comunitatea noastră. Mă simt motivată să fac mai mult", Elena Darii, GI „Sofienii", satul Sofia, raionul Drochia.

- **Impact în comunitate**

Membrii RNSAM au devenit nu doar mai încrezători în forțele proprii, dar și mai activi în rezolvarea problemelor comunității. Ei au abordat probleme la nivel local și regional, adresându-și atât autorităților cât și comunității locale pentru a soluționa diverse provocări. Aceasta a generat servicii publice mai bune și mai adaptate nevoilor persoanelor în vârstă.

6. Festivalul Bunica și Bunelul Fest 2021: Adaptare inovatoare și inspirată

Într-un context în care evoluția situației epidemiologice și procesul de vaccinare împotriva Covid-19 nu au adus îmbunătățiri semnificative, a fost luată o decizie esențială pentru a proteja participanții: organizarea online a Festivalului Bunica și Bunelul Fest 2021. Astfel, eforturile inițial pregătite pentru evenimentul offline au fost ingenios reproiectate și adaptate pentru mediul virtual.

Acest eveniment remarcabil a fost organizat în parteneriat cu Rețeaua Națională a Seniorilor Activi din Moldova (RNSAM) în perioada 13-19 septembrie. Efortul depus pentru buna desfășurare a festivalului a fost substanțial, implicând participarea a peste 190 de persoane din 20 de Cluburi ale Grupurilor de Seniori, care au înregistrat scurte videoclipuri pentru a-și promova talentele, ocupațiile și produsele. Pe parcursul unei săptămâni, de la luni până sâmbătă, a fost distribuit conținut media pe pagina de Facebook a Festivalului Festivalului Bunica și Bunelul Fest.

A fost organizată o expoziție de fotografii cu 14 povești inspirațiunile ale vârstnicilor, iar ulterior au fost create cinci capsule video pe teme de sănătate, precum frumusețea, alimentația sănătoasă, sănătatea mentală, sănătatea sexuală și sportul. De asemenea, programul a fost completat de o colecție de balade vechi interpretate de seniori și o expoziție de legume și fructe de dimensiuni mari sau amuzante din grădinile seniorilor, cum ar fi dovleci, zmeură, cartofi, roșii și morcovi.

Au fost inițiate două concursuri: "Dansatori cu părul argintiu" și "Miss Bunica și Mister Bunelul Fest". Aceste competiții au adunat peste 24 de participanți din cadrul CGS-urilor și perechi de seniori. Concursurile au captivat atât participanții, cât și fanii, care au votat câștigătorii prin intermediul aprecierilor. În cele din urmă, echipa "Vârsta de Argint" din satul Cajba, raionul Glodeni, a fost desemnată câștigătoarea concursului de dans, în timp ce Olga și Eugen Dubeț din satul Balatina, raionul Glodeni, au fost încoronați Miss Bunica și Mister Bunelul Fest.

Evenimentul de totalizare "Bunica și Bunelul Fest 2021", cu o durată de două ore, a avut loc pe 19 septembrie 2021 pe platforma Zoom, fiind transmis în direct pe Facebook și la TV Nord.

Acest eveniment live a fost moderat de un prezentator, sprijinit de mascotele festivalului și echipa CASMED. Evenimentul a adunat peste 120 de seniori din 20 grupuri, alături de invitați, reprezentanți ai diasporei și ai autorităților. Pe Facebook, evenimentul a acumulat peste 2900 de vizualizări, iar pagina de Facebook a festivalului a câștigat peste 5900 de urmăritori, 2800 de aprecieri și a avut un impact asupra a 274.619 de persoane, generând 25.096 de interacțiuni.

"A fost o ediție neobișnuită, plină de provocări, dar și de multe oportunități. Desigur, ne amintim cu nostalgie de primele 3 ediții ale festivalului, când, pentru o zi, orașul Bălți a devenit capitala seniorilor fericiți. Dar această ediție online, a depășit toate așteptările. Atât de multe materiale interesante au fost publicate online, și au fost vizualizate, savurate, apreciate de mii și mii de oameni de diferite vârste, departe de hotarele localităților noastre, chiar și departe de hotarele țării". - Galina Spataru, președinta RNSAM.

Toți participanții au primit diplome și cadouri promoționale cu logo-ul festivalului, iar opiniile și sugestiile colectate vor orienta planificarea pentru evenimentele viitoare. Deși s-au confruntat cu provocări, echipa de organizare a depășit cu succes obstacolele, adaptând agenda și migrând evenimentul din mediul offline în cel online, datorită stării precare a sănătății publice.

Cheltuielile pentru organizarea Festivalului "Bunica și Bunelul Fest 2021", precum și pentru activitățile de consolidare a capacităților RNSAM, au fost finanțate de Ambasada Austriei și Crucea Roșie din Elveția.

7. Concluzii

Anul 2021 a reprezentat un an de realizări semnificative pentru Rețeaua Națională a Seniorilor Activi din Moldova. Prin intermediul sprijinului oferit de CASMED, membrii au dobândit încredere, competențe și abilități, devenind voci puternice în comunitate și promovând îmbătrânirea activă și sănătoasă.

Numărul crescut de grupuri de inițiativă și progresul înregistrat demonstrează că aceste grupuri devin tot mai influente și active în comunitățile lor. Ne așteptăm ca acest trend pozitiv să continue și să aducă beneficii semnificative pentru persoanele în vârstă din întreaga țară.

În ciuda provocărilor, seniorii au demonstrat voință și dorință de a învăța abilități digitale și de a se adapta noilor medii. Ei au primit îndrumare și sprijin din partea echipei CASMED, a voluntarilor și a altor persoane din comunitate, care au susținut ateliere și sesiuni de instruire.

Aceasta va pregăti calea pentru dezvoltarea ulterioară a competențelor digitale ale participanților.

CASMED rămâne angajată în susținerea acestor eforturi și în promovarea implicării active a persoanelor în vârstă în dezvoltarea și binele comunităților locale.